

Förteckning öfver parasitsvampar, iakttagne i
trakten kring Jönköping.

Af ROB. TOLF.

(Forts. från sid. 229)

- Puccinia Malvacearum* MONT. — *Althæa rosea* III.
Jönköping, i stadens trädgårdar, allmänt och
vissa år svårt härjande bland stockrosorna.
- P. Circae* PERS. — *Circaea alpina* III. Bankeryd, i
dalgång vid Alafors.
- P. Spergulae* DC. — *Spergula arvensis* III. Jönkö-
ping i sandbranter nära artillerikasernen.
- P. Arcnariae* SCHRÖT. — *Stellaria nemorum* III. Jön-
köpingstrakten, flerstädes såsom vid Rosenlund,
Rumlaborg, i Husqvarnabergens dalgångar o. s. v.
Stellaria graminea III. Jönköping, nära Ekhagen.
Möhringia trinervia III. Husqvarnabergen.
Silene noctiflora III. Jönköping, åkerrenar öster
om staden.
- P. Glechomatis* DC. — *Glechoma hederacea* III. Jön-
köping, flerstädes t. ex. vid Ryhof, Rosenlund,
väg åt vattenledningen, Husqvarna etc.
- P. Asteris* DUBY. — *Achillea Ptarmica* III. Jönköping,
på åkrar vid Rosenlund och Sanna.
- P. Morthieri* KÖRN. — *Geranium silvaticum* III. Hus-
qvarnabergen och Taberg.
- P. Fergussonii* BERK. & BR. — *Viola palustris* III.
Jönköping, Ryhof, sparsamt.
- P. Saxifrage* SCHLECHT. — *Saxifraga granulata* III.
Jönköping på backar öster om staden, ymnigt.
Wista kulle.
- P. Aegopodii* LINK. — *Aegopodium Podagraria* III.
Jönköpingstrakten, allmänt. Visingsö.
- P. Anthoxanthi* FÜCK. — *Anthoxanthum odoratum* II.
III. Jönköping, å fält öster om östra kapellet.

- P. oblongata* WINTER. — *Luzula pilosa* II. III. Jönköping, stadsskogen, ymnigt. Husqvarnabergen.
- P. Polygoni* ALB. & SCHW. — *Polygonum Convolvulus* II. III. Jönköping, på åkrar och i sandbranter, flerstädes.
- P. Polygoni amphibii* PERS. — *Polygonum amphibium* II. III. Jönköping vid Rocksjön, Lillsjön samt vid kärren i öster.
- P. Bistortæ* DC. — *Polygonum viviparum* II. III. Ängar vid Husqvarna.
- P. bullata* PERS. — *Aethusa Cynapium* II. III. Jönköping, i kålgårdar.
- P. argentata* (SCHULTZ). — *Impatiens Noli tangere* III. Jönköping, bäckdal vid Sanna.
- P. suaveolens* PERS. — *Cirsium arvense* II. III. Jönköpingstrakten och Visingsö, allmänt.
- P. fusca* WINTER. — *Anemone nemorosa* I. III. Jönköpingstrakten, ej sällsynt.
- P. Ribis* DC. — *Ribes rubrum* III. Barnarp, Spånults trädgård, epidemiskt.
- P. Violæ* DC. — *Viola Riviniana* I. III. Jönköpingsstrakten, flerstädes t. ex. Husqvarnabergen, Taberg etc.
V. canina III. Husqvarnabergen.
V. mirabilis I. Husqvarnabergen.
V. hirta I. Visingsö.
V. hirta III. Husqvarnabergen.
- P. Epilobii* DC. — *Epilobium montanum* I. III. Jönköping, vid vattenledningen.
- P. Calthæ* LINK. — *Caltha palustris* III. Jönköping, i kärr vid Ryhof.
- P. Pimpinellæ* STRAUSS. — *Pimpinella Saxifraga* I. III. Jönköping på banvallen. Husqvarnabergen. Visingsö.
Anthriscus silvestris II. III. Husqvarnabergen.
- P. Menthæ* PERS. — *Mentha arvensis* II. III. Jönköping, allmänt.

- Clinopodium vulgare* II. III. Husqvarnabergen, sparsamt.
Calamintha Acinos II. Visingsö i strandbranter, sparsamt (Lars Tolf).
- P. Galiorum* LINK. — *Galium verum* I. II. III. Husqvarnabergen.
- P. Compositarum* SCHLECHT. — *Hieracium paludosum* I. Allmän i bäckdalarne uti Jönköpingstrakten.
H. paludosum III. Husqvarna.
H. silvaticum III. Husqvarnabergen.
H. murorum III. Husqvarnabergen, Taberg m. fl. ställen.
Taraxacum officinale III. Flerestädes.
Leontodon autumnale III. Flerestädes.
Lappa minor III. Flerestädes allmänt.
Carduus crispus III. Jönköping åkrar och trädgårdar kring och i staden
Hypochæris maculata III. Husqvarna.
Centaurea Scabiosa III. Jönköping vid Vetterstranden.
- P. Prenanthis* PERS. — *Lactuca muralis* I. III. Jönköping, Bondberget, Husqvarnabergen.
- P. Lapsanæ* FUCH. — *Lapsana communis* III. Jönköping i källgårdarne.
- P. Cirsii lanceolati* SCHRÖT. — *Cirsium lanceolatum* III. Jönköping vid vägen åt Husqvarna.
- P. Tragopogonis* CORDA. — *Tragopogon pratensis* I. Jönköpingstrakten och Visingsö, allmänt.
- P. Tanacetii* DC. — *Artemisia Absinthium* III. Tabergs stationsgård.
- P. graminis* PERS. — *Berberis vulgaris* I. Allmän såväl i Jönköpingstrakten som å Visingsö.
Mahonia ilicifolia I. Jönköping, Fagerqvists trädskolor.
f. spec. *Avenæ* ERIKS. & HENN.
Avena sativa II. III. Allmän, vissa år epidemiskt.
A. orientalis II. III. Allmänt.

- A. elatior* II. III. Jönköping vid Rosenlund.
Dactylis glomerata II. III. Jönköpingstrakten och Visingö, allmänt.
 f. spec. *Secalis* ERIKS. & HENN.
Secale cereale II. III. Jönköpingstrakten h. o. d. t. ex. på Flahults försöksfält.
Hordeum vulgare III. Flahults försöksfält mycket sparsamt.
Elymus arenarius III. Jönköping vid Rosenlunds tegelbruk nära Vetterstranden.
Triticum repens II. III. Allmän öfverallt i trakten.
 f. spec. *Airæ* ERIKS. & HENN.
Aira cæspitosa II. III. Ej sällsynt.
 f. spec. *Agrostis* ERIKS.
Agrostis alba II. III. Kring Jönköping, allmänt.
 f. spec. *Poæ* ERIKS. & HENN.
Poa compressa II. III. Jönköping vid Vetterstranden utanför stationsbangården.
 f. spec. *Triticici* ERIKS. & HENN.
Triticum vulgare III. Jönköping, Jära, sparsamt.
 f. *Avena pratensis* II. Jönköping vid Rosenlund, allmänt.
 f. *Triticum caninum* III. Husqvarnabergen, ej ymnigt. Visingö i strandbranterna.
 f. *Elymus sibiricus* III. Jönköping, Vegetationsförsöken.
 f. *Hordeum jubatum* III. Jönköping, Fagerqvists trädgård å Bymarken, ymnigt.
 f. *Lamarckia aurea* II. (teleosporer mycket sparsamt i uredohoparne). Jönköping, fängelsedirektör Erikssons trädgård.
 f. *Poa nemoralis* II. III. Husqvarnabergen, ymnigt.
 f. *Poa serotina* II. III. Jönköping, ytterst allmänt hösten 1897.

- f. *Poa pratensis* II. III. Jönköping, ganska allmänt.
- f. *Glyceria fluitans* III. Jönköping, Ryhof sparsamt
- f. *Aira flexuosa* II. Jönköping, Rosenlund, sparsamt.
- f. *Festuca rubra* II. Jönköping, ej sällsynt.
- f. *Festuca ovina* II. Jönköping, sandbankar österut.
- f. *Phalaris canariensis* III. Jönköping å ruderat-högar öster om staden.
- f. *Alopecurus pratensis* III. Jönköping å fuktig mark vid Rosenlund.
- P. Phlei-pratensis* ERIKS. & HENN. — *Phleum pratense* II. III. Jönköping å fält öster om staden.
Festuca elatior III. Flahults försöksfält (en tufva starkt angripen).
- P. dispersa* ERIKS. & HENN. — *Anchusa arvensis* I. Jönköpingstrakten, allmänt.
A. officinalis I. Jönköping, sparsamt.
 f. spec. *Secalis* ERIKS. & HENN.
Secale cereale II. Jönköping, ej sparsamt.
 f. spec. *Bromi* ERIKS.
Bromus arvensis II. Flahults försöksfält, sparsamt.
 f. *Bromus secalinus* II. Barnarp, Flahult, ej sparsamt.
 f. *Bromus mollis* II. Jönköpingstrakten och Vingsö, allmänt.
- P. glumarum* (SCHMIDT) ERIKS. & HENN.
 f. spec. *Hordei* ERIKS. & HENN.
Hordeum vulgare II. Flahults försöksfält.
 f. spec. *Tritici* ERIKS. & HENN.
Triticum vulgare II. III. Flahults försöksfält.
 Skärstad, Lyckås.
- P. simplex* (KÖRN.) ERIKS. & HENN. — *Hordeum vulgare hibernum* III. Jönköping, vegetationsförsöken, sparsamt.
- P. coronifera* KLEB.

- f. spec. Avenæ ERIKS.
 Avena sativa III. Jönköping, vissa år rätt ymnig.
 f. spec. Alopecuri ERIKS.
 Alopecurus pratensis III. Jönköping vid Rosenlund.
 f. spec. Holei ERIKS.
 Holcus lanatus II. Flahults försöksfält, ymnigt.
- P. coronata* (CORDA) KLEB. — Rhamnus Frangula I. Jönköping, Ryhof, Husqvarnabergen.
 f. spec. Calamagrostis ERIKS.
 Calamagrostis lanceolata III. Husqvarnabergen, ymnigt.
 f. spec. Agrostis ERIKS.
 Agrostis vulgaris II. Jönköpingstrakten, ej sällsynt.
 Agrostis alba II. III Jönköping, Rosenlund, sparsamt.
- P. perplexans* PLOWE. — Ranunculus auricomus I. Visingsö, kring slottsruinen, mycket ymnigt.
 R. bulbosus I. Visingsö, kring slottsruinen, mycket sparsamt.
 R. acris I. Visingsö, vid slottsruinen.
- P. sessilis* SCHNEID. — Allium ursinum I. Dalgång i Husqvarnabergen.
- P. Phragmitis* SCHUM. — Rumex Hydrolapathum I. Jönköping vid Røcksjön.
 R. obtusifolius I. Jönköping vid Røcksjön.
 R. crispus I. Jönköping vid Røcksjön.
 Phragmites communis III. Jönköping i Røcksjön.
- P. Magnusiana* KÖRN. — Phragmites communis III. Husqvarnaån.
- P. Poarum* NIELS. — Tussilago Farfara I. Allmän både i trakten af Jönköping och på Visingsö.
 Poa annua II. Jönköping, allmän.
- P. Agrostidis* PLOWE. — Aquilegia vulgaris I. Jönköping i trädgårdar. Visingsö vid slottsruinen.

- P. Festucae* PLOWR. — *Lonicera Xylosteum* I. Husqvarnabergen, sparsamt.
- P. Caricis* DC. — *Carex acuta* III. Jönköping, vid Ryhof.
C. hirta III. Jönköping, vid jernvägen nära Ek-hagen.
C. vulgaris III. Jönköping, Bymarken.
- Triphragmium Ulmariae* LINK. — *Spiraea Ulmaria* II. Husqvarnabergen, Visingsö.
- Phragmidium subcorticium* WINTER. I. Rosæ sp. variae I. II. III. Allmän såväl på kultiverade som vilda rosor.
- Phr. Rubi* WINTER. — *Rubus saxatilis* II. Taberg.
- Phr. Rubi idæi* WINTER. — *Rubus idæus* I. Visingsö.
R. idæus III. Jönköping i strandbranter vid Kaptensbo.
- Phr. Potentillae* WINTER. — *Potentilla argentea* I. II. III. Jönköping i strandbranter vid Vettern m. fl. ställen.
P. verna. II. III. Jönköping, å sandfält öster om staden.
- Gymnosporangium clavariæforme* DC. — *Cratægus Oxyacantha* I. Allmän å Visingsö samt i Jönköpings omgifningar.
Juniperus communis III. — Ej sällsynt i skogarne.
- G. juniperinum* WINTER. — *Sorbus Aucuparia* I. Allmän.
Juniperus communis III. Ej sällsynt i skogarne.
- Cronartium flaccidum* WINTER. — *Pæonia officinalis* III. Jönköping, flerestädes i trädgårdarne.
- Cr. ribicolum* DIETR. — *Ribes rubrum* III. Jönköpings-trakten, ymnigt.
R. nigrum III. Jönköpingstrakten, ymnigt.
R. aureum III. Jönköping, Fagerqvists trädskolor, sparsamt.
Pinus Strobus I. — Ljungarum, Strömsberg.

- Chrysomyxa Abietis* UNG. — *Abies excelsa* III. Jönköping, Stadsskogen.
- Chr. pirolata* WINTER. — *Pirola minor* III. Visingsö i skogsplanteringarne.
- Chr. Empetri* ROSTR. — *Empetrum nigrum* III. Mån-sarp, Granarps mosse.
- Chr. Ledi* De B. — *Ledum palustre* II. III. Ljungarums socken i kärr.
Abies excelsa I. Visingsö, i skogsplanteringarne.
- Coleosporium Euphrasiae* SCHUM. — *Euphrasia officinalis* II. III. Husqvarna.
Odontites rubra II. III, Jönköping, på åkrar.
Melampyrum silvaticum II. III. Ej sällsynt i skogarne.
Rhinanthus minor II. III. På åkrarne, allmänt.
- C. Campanulacearum* FR. — *Campanula rotundifolia* II. III. Temligen allmän kring Jönköping.
C. persicifolia II. III. Husqvarnabergen.
C. rapunculoides II. III. H. o. d. i stadens trädgårdar.
- C. Synantherarum* FR. — *Tussilago Farfara* II. III. Allmänt och ymnigt.
Sonchus arvensis II. III. På åkrarne i trakten, allmänt.
S. asper II. III. I stadens träd- och kålgårdar, ej sällsynt.
S. oleraceus II. III. H. o. d. i hela nejden.
- C. Senecionis* FR. — *Senecio vulgaris* II. III. Allmän.
S. silvaticus II. III. Flahults försöksfält.
Pinus silvestris I. Visingsö.
- Melampsora Helioscopiae* CAST. — *Euphorbia Helioscopia* II. III. Jönköping, i trädgårdar och på åkrar.
E. Peplus II. III. Jönköping, vid Rosenlund och Österängen.
- M. Epilobii* WINTER. — *Epilobium palustre* II. Husqvarna.

- M. Hypericorum* WINTER. — *Hypericum quadrangulum* II. Husqvarnabergen.
H. perforatum II. Strandbranter vid Vettern.
- M. vernalis* NISSL. — *Saxifraga granulata* II. Vista kulle.
- M. salicina* LÉV. — *Salix caprea* II. III. Allmän.
S. caprea × *viminalis* II. III. I stadens planteringar.
S. cinerea II. III. Allmän,
S. purpurea II. III. I stadens planteringar.
S. viminalis II. III. I stadens planteringar.
S. repens II. Ljungarum i kärr.
S. pentandra II. III. Mellan Jönköping och Husqvarna.
- M. populina* LÉV. — *Populus nigra* II. III. Jönköping i planteringarne.
P. monilifera II. III. Jönköping.
P. balsamifera II. III. Jönköping och dess omnejd, allmänt.
P. laurifolia II. III. Jönköping i planteringarne.
- M. acidoides* SCHRÖT. — *Populus alba* II. III. Jönköping i kyrkparken.
- M. Tremulae* TUL. — *Populus tremula* II. III. Jönköpingstrakten, temligen allmänt.
- M. betulina* DESM. — *Betula verrucosa* II. III. Allmänt.
B. odorata II. III. Allmänt.
- M. areolata* FR. — *Prunus Padus* II. III. Allmänt.
- M. Vaccinii* WINTER. — *Myrtillus uliginosa* II. III. Jönköping, branter vid Vetterns vestra strand.
Myrtillus nigra II. Skogsmark vid Flahult.
- M. Pirolae* SCHRÖT. — *Pyrola secunda* II. Jönköping, stadsskogen.
- Mcclampsorella Cerastii* (WINTER). — *Cerastium vulgatum* II. Visingsö.
- Uredo Polypodii* PERS. — *Phegopteris Dryopteris*. Husqvarnabergen.

- U. Agrimonie Eupatorie* DC. — *Agrimonia Eupatoria*. Husqvarnabergen.
- Accidium strobilinum* REES. — *Abies excelsa*. Jönköping, i stadsskogen.
- Acc. corruscans* REES. — *Abies excelsa*. Jönköping, Rosenlund i en planterad grandunge.
- Acc. Convallarie* SCHUM. — *Convallaria verticillata*. Husqvarna, nära järnvägen.
- Acc. Magelhaënicum* BERK. — *Berberis vulgaris*. Vingsö, ymnig. Jönköping vid Limugnen.
- Acc. Grossularie* DC. — *Ribes Grossularia*. Jönköpings trädgårdar, allmänt.
R. nigrum. Jönköping i trädgårdar, sparsamt.
R. sanguineum. Jönköping, mycket sparsamt.
R. flavum. Jönköping, sparsamt.
- Acc. Parnassie* SCHLECHT. — *Parnassia vulgaris*. Jönköping, kärr vid Rocksjön.
- Cæoma Laricis* (WESTD.). — *Larix decidua*. Jönköping, Rosenlund.
- C. Mercurialis perennis* (PERS.). — *Mercurialis perennis*. Jönköpingstrakten, allmänt.
- C. Empetri* (PERS.). — *Empetrum nigrum*. Jönköping, i stadsskogen.
- C. Saxifragæ* (STRAUSS). — *Saxifraga granulata*. Jönköping, flerstädes t. ex. backarne vid vattenledningen, muren kring östra kyrkogården.
- C. Ribis alpini* (PERS.). — *Ribes alpinum*. Husqvarnabergen, allmänt.
- C. Chelidonii* MAGN. — *Chelidonium majus*. Jönköping, vid banvaktstugan i öster.

VII. Hymenomycetes.

- Exobasidium Vaccinii* WORON. — *Vaccinium Vitis idæa*. Ljungarumsskogen och Stadsskogen.
V. uliginosum. Jönköping, i stadsskogen.
V. Myrtillus. Jönköping i stadsskogen.

Arctostaphylos Uva ursi. Jönköping, å banvallen vid "Svarte bro".

Andromeda polifolia. Ljungarumskärren.

VIII. Gymnoasci.

- Taphrina Tosquinetii* MAGN. — *Alnus glutinosa*. Jönköping, vid vägen åt Ljungarum. Husqvarnabergen.
- T. epiphylla* SADEB. — *Alnus incana*. Jönköpingstrakten, flerstädes. Visingsö.
- T. turgida* SADEB. — *Betula odorata*. Jönköping, vid Rosenlund. Husqvarnabergen.
- T. carnea* JOH. — *Betula odorata*. Bottnaryds socken, nära Komosse.
- T. aurea* FR. — *Populus nigra*. Jönköping i Fagerqvists trädskolor.
- T. Carpini* ROSTR. — *Carpinus Betulus*. Visingsö, sparsamt.
- T. Potentilla* FARL. — *Potentilla Tormentilla*. Jönköping, i stadsskogen.
- T. bullata* SADEB. — *Pyrus communis*. Visingsö, allmänt. Jönköping, i trädgårdar, sparsamt.
- T. Cratægi* SADEB. — *Cratægus Oxyacantha*. Husqvarnabergen och Visingsö, allmänt.
- T. Pruni* TUL. — *Prunus domestica*. Visingsö, allmänt. Månsarp, Åsa. Husqvarna. *Prunus Padus*. Husqvarnabergen.
- T. Cerasi* SADEB. — *Prunus Cerasus*. Visingsö. Tenhult, Åkerby.
- T. Insitiae* SADEB. — *Prunus domestica*. Visingsö.
- T. Accris* ELIASS. — *Acer platanoides*. Skärstad socken.

IX. Erysipheæ.

- Podosphæra tridactyla* (WALLR.), — *Prunus Padus*. Husqvarnabergen.
Prunus domestica. Visingsö.
- P. Oxyacanthæ* (DC.). — *Cratægus Oxyacantha*. Visingsö, ymnigt.

- P. Myrtillina* (SCHUB.). — *Myrtillus uliginosa*. Jönköping, i stadsskogen.
- Spherotheca pannosa* (WALLR.). — Jönköping i trädgårdarne, ej sällsynt.
- Sph. Castagnei* LÉV. — *Alchemilla vulgaris*, Jönköping, flerstädes.
- A. arvensis*. Jönköping, vid Ryhof.
- Potentilla argentea*. Jönköping på sandfält öster om staden.
- Spiræa Ulmaria*. Allmänt.
- Taraxacum officinale*. Jönköping, vid Österängen.
- Plantago major*. Jönköping, flerstädes.
- Humulus Lupulus*. Visingsö.
- Phyllactinia suffulta* (RAB.). — *Corylus Avellana*. Jönköping, Bondberget. Husqvarnabergen.
- Fraxinus excelsior*. Husqvarnabergen.
- Uncinula Salicis* WALLR. — *Salix caprea*. Jönköping, vid Ekhamnen.
- U. Aceris* DC. — *Acer platanoides*. Jönköping, h. o. d. i stadens planteringar.
- U. Tulasnei* FÜCK. — *Acer platanoides*. Jönköpings planteringar.
- Microsphaera divaricata* WALLR. — *Rhamnus Frangula*. Jönköping, vid Ryhof.
- M. Alni* DC. — *Alnus glutinosa*. Jönköping, vid vägen åt Ljungarum.
- M. Ehrenbergii* LÉV. — *Lonicera tatarica*. Flahults försöksfält.
- M. Astragali* DC. — *Astragalus glycyphyllus*. Nedanför Taberg.
- M. Berberidis* DC. — *Berberis vulgaris*. Allmänt.
- Erysiphe Cichoriacearum* DC. — *Lappa Bardana*. Allmänt.
- Taraxacum officinale*. Allmänt.
- Hieracium acrifolium*. Jönköping vid Ekhamnen.
- Plantago major*. Jönköping, ej sällsynt.
- Symphytum officinale*. Jönköping h. o. d.

- E. Galeopsidis* DC. — *Stachys silvatica*. Bankeryd, Alafors.
Galeopsis versicolor. Jönköpingstrakten, på åkrar och i kålgårdar.
Lamium purpureum. Jönköping, i kålgårdar.
- E. communis* WALLR. — *Lathyrus pratensis*. Jönköpingstrakten, flerstädes.
Ranunculus acris. Ej sällsynt.
Aquilegia vulgaris. Jönköping, vid Rosenlund.
Lythum Salicaria. Ljungarum.
Trichera arvensis. Husqvarnabergen.
- E. Linkii* LÉV. — *Artemisia vulgaris*. Husqvarna.
- E. graminis* LÉV. — På allehanda gräs, ej sällsynt.
- E. Martii* LÉV. — *Trifolium pratense*. Allmänt.
Tr. hybridum. Allmänt.
Vicia silvatica. Taberg, ymnigt.
V. Cracca. Jönköping, vid Österängen, ymnigt.
Medicago media. Flahults försöksfält.
Orobus tuberosus. Jönköping, å banvallen.
Hypericum perforatum. Jönköping h. o. d.
- E. Umbelliferarum* De B. — *Anthriscus silvestris*. Ej sällsynt.
Heracleum sibiricum. Jönköping, vid Rosenlund.
 Husqvarna.
Angelica silvestris. Jönköping, vid Ryhof.

X. Hypocræaceæ.

- Polystigma rubrum* (PERS.). — *Prunus spinosa*. Visingsö, i strandbranter, sparsamt.
- P. ochraceum* (WAHLENB.). — *Prunus Padus*. Husqvarnabergen.
- Epichloë typhina* (PERS.) — *Poa pratensis*. Visingsö, flerstädes, ymnigt.
Phleum pratense. Visingsö, sparsamt.
Dactylis glomerata. Husqvarna.
- Claviceps purpurea* (FR.). — *Secale cereale*, allmänt.

- Hordeum vulgare*. Flahults försöksfält (å norrländskt korn, ymnigt).
Phleum pratense. Jönköping, vid Rosenlund.
Alopecurus pratensis. Jönköpingstrakten, ej sällsynt.
Alopecurus geniculatus. Vid Rocksjön.
Lolium perenne. Jönköping, vid Rosenlund.
Triticum repens. Jönköping, vid östra kyrkogården, mycket sparsamt.
Elymus arenarius. Jönköping, vid Vetterstranden nedanför Rosenlund.
Glyceria fluitans. Jönköpingstrakten, allmänt.
Gl. plicata. Jönköping, vid Ryhof.
Festuca pratensis. Jönköping vid östra kyrkogården.
Poa compressa Jönköping, vid Vetterstranden.
P. serotina. Jönköping, i kärr vid Rocksjön.
Dactylis glomerata. Jönköping, vid vägen åt Ljungarum.
Holcus lanatus. Flahults försöksfält, ytterst ymnig.
Cl. microcephala (WALLR.). — *Molinia coerulea*. Ljungarum, nära Strömsberg.
Calamagrostis lanceolata. Husqvarnabergen, sparsamt.
Cl. nigricans TUL. — *Eleocharis palustris*. Jönköping, vid Lillsjön.

XI. Dothideaceæ.

- Phyllachora graminis* FUECK. — *Aira flexuosa*. Jönköping, på sandfält öster om staden.
Dactylis glomerata. Jönköping, Rosenlund.
Ph. Trifolii FUECK. — *Trifolium pratense*, *hybridum* och *repens*. Ej sällsynt.
Ph. Junci (FR.). — *Juncus conglomeratus*. Jönköping, nära Ekhagen.
Dothidella Ulmi WINTER. — *Ulmus campestris*. Husqvarnabergen.

- D. betulina* SACC. — *Betula verrucosa*. Jönköping, vid Ekhagen och Rosenlund.
- D. Thoracella* (ROSTR.). — *Sedum Telephium*. Husqvarnaberg.
- Scirrhia rimosa* FÜCK. — *Phragmites communis* Jönköping, Rocksjön.
- Sc. Agrostidis* WINTER. — *Agrostis alba*. Jönköping, i kärr vid Rocksjön.
- Homostegia gangrana* WINTER. — *Poa pratensis*. Husqvarnaberg, sparsamt.

XII. Discomycetes.

- Lophodermium Pinastri* CHEV. — *Pinus silvestris*. Allmänt.
- L. macrosporum* (R. HARTIG). — *Abies excelsa*. Jönköping i stadsskogen.
- L. juniperinum* De NOT. — *Juniperus communis*. Jönköping, i stadsskogen.
- Phacidium repandum* FR. — *Galium boreale*. Husqvarnaberg.
- Ph. Medicaginis* Lasch. — *Medicago media*. Flahults försöksfält, sparsamt.
- Rhytisma salicinum* FR. — *Salix caprea*. Jönköping, vid Ekhagen, sparsamt. Vista härad, ymnigt, (P. Dusén).
- Rh. Andromeda* FR. — *Andromeda polifolia*. Jönköping, kärr i stadsskogen, sparsamt.
- Cryptomyces Pteridis* FÜCK. — *Pteris aquilina*. Ej sällsynt i skogarne.
- Pseudopeziza Trifolii* FÜCK. — *Trifolium pratense* och *repens*. Ej sällsynt på klöfverfälten.
- Fabraea Ranunculi* (FR.) KARST. — *Ranunculus acris*. Jönköping, flerstädes.
- R. repens*. Jönköpingstrakten, flerstädes.

Literaturofversigt.

Malme G. O., Lichenes suecici exsiccati. Stockholm Oktobr. 1897.

Nyligen hafva utkommit de två första faskiklarna (innehållande tillsammans 50 nummer) af ett exsickatverk med ofvanstående titel.

Mer än 30 år hafva förfutit, sedan samlingar af detta slag utgåfvos i Sverige. Lichenologien, särdeles den beskrifvande, har under denna tid gjort betydande framsteg, och hvad särskildt Sverige beträffar, ha talrika lafarter, dels för vetenskapen alldeles nya, dels redan förut i andra länder anträffade och urskilda, där blifvit funna. Ej sällan har också en mera ingående undersökning af förut namngifna systemiska enheter ledt till en annan uppfattning af deras rang; varieteter eller såsom endast tillfälliga ansedda former hafva visat sig förtjena namn, heder och värdighet af arter, och å andra sidan har mängen urskild "art" befunnits vara blott en ståndortsmodifikation eller ett led i en sammanhängande formserie. Det är därför helt naturligt, att många lafarter nu fattas i en helt annan begränsning än för 30 år sedan.

I de nu utkomna första faskiklarna af Dr MALMES exsickatverk utdelas åtskilliga helt nyligen beskrifna eller närmare utredda arter, bland hvilka särskildt märkas flera arter af släktet *Micarea* (FR.) HEDL, samt flera förut under de senaste åren i Sverige anträffade eller närmare utredda eller förut hos oss blott på en eller några få ställen funna former, t. ex. *Alectoria nidulifera* NORRL., *Rinodina atrocinerca* (DICKS.) ARN., *Buellia athalca* (ACH.) TH. FR., *Rhizocarpon badioatrum* (FLK.) TH. FR. var. *vulgare* KOEB., *Rhizocarpon rubescens* TH. FR., flera *Bacidie*, *Catillaria Laureri* HEPP. och *Opegrapha viridis* PERS. Dessutom finnas däri några allmänna arter, som af en eller annan anledning (t. ex. förekomsten på för arten förut okänt substrat) ansetts böra medtagas.

Enligt hvad utgifvaren meddelat oss, är det hans afsigt att, om han kan erhålla nödig hjälp af vårt lands lichenologer och företaget röner erforderlig uppmuntran, småningom utdela alla svenska lafarter, som kunna i tillräcklig mängd insamlas.

Upplagan är inskränkt till 22 exemplar. Priset belöper sig till 18 kronor för båda faskiklarna tillsammans, oberäknadt postporto.

Botaniska sektionen af naturvetenskapliga sällskapet i Upsala.

Den 11 feb. 1896.

1. Prof. H. VON POST höll föredrag om några nya svampfynd i Upsala-trakten. De anträffade svamparne voro följande: *Tricholoma psammopus* KALCHBR., *Boletus viscidus* L., *Mycena microtina* v. POST, *Craterellus pusillus* FR. och *Ecoascus epiphyllus* SADEB. Derefter meddelade föredraganden, att den förut på andra orter iakttagna sjukdom på tall, som yttrar sig i barrrens massvisa affallande, nu börjat uppträda äfven i Upsala-trakten.

Den 28 feb. 1896.

1. Doc. A. N. LUNDSTRÖM redogjorde för de på våra sädesslag förekommande sotsvamparne, dessas utveckling på värdplantorna och i näringsvätskor, de olika sätt hvarpå de angripna värdplantorna, samt för de olika medel, som försökts för deras bekämpande.

2. Kand. R. MATSSON lemnade en öfversigt af Gotlands och Ölands anmärkningsvärdare *Rosa*-former. (Se R. MATSSON: Botaniska reseanteckningar från Gotland, Öland och Småland 1893 o. 1894. Bihang till Kongl. Sv. Vet.-Akad. Handl. Band 21. Afd. III. N:o 8, Stockholm 1895).

Den 10 mars 1896.

1. Doc. H. O. JUEL förevisade exemplar af en på *Asperula tinctoria* förekommande *Accidium*-art. (Se H. O. JUEL: Ueber *Accidium Galii* PERS. Hedwigia. Band 35 p. 194—198).

2. Stud. H. HESSELMAN höll ett af teckningar och spritlagt material belyst föredrag om groddknoppsfjälls utbildning som blomblad hos *Lilium bulbiferum*. Föredraganden hade vid Strömbacka bruk i Helsingland funnit exemplar af ofvannämnda växt,

hos hvilka en del groddknoppstjäll blifvit kalkblads-
lika, andra utbildats till verkliga ståndare.

3. Kand. I. ARVIDSSON förevisade dels några
stycken på glasskifvor uppfästade, i formol konserve-
rade individ af *Linaria vulgaris*, dels ock ett antal
exemplar af *Linaria Elatine*, hvilka visade de stora
bladvariationer, som förekomma hos denna art.

Den 24 mars 1896.

1. Doc. TH. HEDLUND höll föredrag om strömat
uppkomst och byggnad hos *Dichæna faginea*.

2. Dr. O. BORGE redogjorde för sina undersök-
ningar öfver *Desmidiaceernas* variationsförmåga. (Se
O. BORGE: Ueber die Variabilität der Desmidiaceen.
Öfvers. af Kongl. Vet. Akad. Förhandl. 1896 Nr 4.
Stockholm).

Den 14 april 1896.

1. Stud. G. LINDMARK förevisade exemplar af de
i bot. trädgården odlade arterna af släktet *Saxifraga*
och lemnade i samband härmed följande öfversigt af
ifrågavarande släktes hufvudgrupper och geografiska
utbredning.

Släktet *Saxifraga*, som omfattar mer än 160 ar-
ter, indelas i Englers monografi i 15 sektioner, af
hvilka i botaniska trädgården 10 finnas representerade
med tillsammans 18 arter, en säker hybrid samt åt-
skilliga varieteter och former, af hvilka flera möjli-
gen äro hybrider, ehuru ej så tydliga. De i träd-
gården representerade sektionerna äro:

I. *Cymbalaria* med en art. IV. *Peltiphyllum*
en art. VI. *Miscopetalum* en art. VII. *Hirculus*
en art. VIII. *Boraphila* en art. IX. *Diptera* en
art. X. *Dactyloides* sex arter. XI. *Trachyphyllum*
en art. XII. *Robertsonia* tre arter. XIII. *Euai-
zoonia* två arter och en hybrid.

De flesta arterna bebo fjälltrakter, af de omkring
160 arterna förekomma 110 i subalpina och alpina
regionerna i fjälltrakter, och af dessa 110 finnas 90

endast i dessa regioner. Nästan alla arterna bebo norra halfklotet, och särskildt området mellan 30°--70° nordlig bredd. Endast fem arter finnas på södra halfklotet, på Syd-Amerikas Cordillerer. En del arter gå mycket högt upp mot norden, t. o. m. norr om 81° hafva två arter påträffats.

I samband med förevisningen af de pressade exemplaren kringständes en karta åskådliggörande slag-tets utbredning inom de olika världsdelarne.

2. Doc. O. JUEL förevisade några hanexemplar af *Antennaria alpina*, som han sommaren 1894 insamlat på Hövringen i Gudbrandsdalen samt i fjällen vid Røisheim i Bæverdalen. Hanexemplar af denna art äro förut funna vid Karesuando i Torne lappmark af L. L. och C. P. LESTADIUS 1842 och 1859, vid Kvikkjokk af ALM och REUTERSKÖLD 1879, på Jerkinhø i Dovre af M. BLYTT (enl. A. BLYTT, Norges Flora), i Alten af E. JØRGENSEN (enl. NORMAN Norges arktiske Flora), af F. AHLBERG samt vid Kongsvold i Dovre 1875. Sistnämnda uppgift grundade sig på ett exemplar tillhörigt rektor M. M. FLØDERUS, hvilket med dennes benägna tillstånd äfven förevisades.

Hos samtliga af föredr. undersökta exemplar af hanväxten hade ståndarne befunnits sterila, med intet eller odugligt pollen.

3. Doc. TH. HEDLUND fortsatte sitt föredrag om stromats uppkomst och byggnad hos *Dichena faginea*. Den 28 april 1896.

1. Anteckningar till Sveriges ascomycet-flora.

Af TYCHO VESTERGREN.

Under mykologiska exkursioner, som jag varit i tillfälle att företaga dels i Upsala-trakten och dels på Gotland, har jag bland annat påträffat åtskilliga ascomyceter, som synts mig förtjänta af ett mera allmänt intresse, och med hvilka jag därför i det följande vill något sysselsätta mig. Dessa utgöras dels

af några former, hvilka beskrivas såsom för vetenskapen nya, dels af en del förut beskrifna, till hvilkas fullständigare kännedom jag har ett eller annat bidrag att lämna. Till sist offentliggör jag en förteckning på 35 arter pyrenomyceter och discomyceter, som i den mykologiska litteraturen icke förut finnas angifna såsom förekommande i vårt land. Till medicinalrådet dr. REHM i Regensburg stannar jag i tacksamhetsskuld för granskning och bestämning af några bland nedanstående former. Af de flesta bland dem hafva exemplar öfverlämnats till Upsala botaniska museums svampherbarium.

Uncinula Salicis (DC.) WINT. v. **Epilobii** n. v.

U. mycelio evanido; peritheciis per appendices in caule foliisque vivis *Epilobii angustifolii* arcte agnatis, ± sparsis, orbiculari-depressis, verruculosis, 125—150 μ in diam.; appendicibus numerosissimis, simplicibus, valde uncinatis, parce septatis, hyalinis, ad 125 μ longis; ascis 6—9 in quoque perithecio, subpiriformibus, 4—5-sporis; sporidiis ellipsoideis vel ovatis, granulatis majusculis completis, 25—34 $\times$ 14—18 μ . — Hab. in *Epilobio angustifolio* in regione Upsaliensi autumnis. —

De värdväxter, som i litteraturen uppgifvas för *Uncinula Salicis*, tillhöra släktena *Salix*, *Populus* och *Betula*; det var därför ganska öfverraskande att påträffa ofvanstående med *U. Salicis* i det närmaste öfverensstämmande form på en från dessa släkten så vidt skild matrix som *Epilobium angustifolium*. *Uncinula Salicis* synes dock en gång förut ha blifvit iakttagen på en örtartad växt, ty WINTER (Die Pilze Deutschlands, Oesterreichs und der Schweiz II p. 40) anmärker vid denna art: "Soll auch auf *Artemisia vulgaris* gefunden worden sein, doch erscheint diese Angabe sehr unwahrscheinlich." — Som nämndt öfverensstämmer denna på *Epilobium* funna form i huf-

vudsak med *Uncinula Salicis*. Anmärkningsvärdt torde dock vara, att de här särdeles talrika bihangen på peritheciernas bas endast äro af peritheciernas längd, då de däremot hos hufvudformen uppnå ända till dubbla denna längd, samt att myceliet vid svampens mognad synes nästan helt och hållet försvunnet, då det däremot hos hufvudarten vanligen är persisterande. Jag har dock i fråga om myceliet på flera exemplar af *Uncinula Salicis* i Upsala botaniska museums samlingar funnit ett enahanda förhållande. Då Erysipheernas biologiska tillpassning för särskilda värdväxter är skäligen obekant, torde det vara lämpligast att utmärka denna forms morfologiska öfverensstämmelse med *U. Salicis* genom att placera den såsom varietet under denna art, ehuru det ej torde vara osannolikt att den biologiskt är skild från densamma.

Den förmodan ligger måhända nära till hands, att perithecierna af ifrågavarande *Uncinula* genom vindens tillhjälp öfverförts på *Epilobium* från t. ex. någon i närheten stående *Salix*-buske. Oafsedt att ej någon af *Uncinula Salicis*' vanliga värdväxter fanns i grannskapet, måste man dock alldeles förkasta denna förmodan, då man (vid svagare mikroskopisk förstoring) iakttagit, huru säkert perithecierna hos *v. Epilobii* äro fästa vid sitt underlag förmedels de åt alla sidor utsträlade bihangen. Vidare voro de angräpnade skotten rätt rikligt beklädda med perithecier utefter hela sin längd, hvaremot intet spår af svampen kunde upptäckas på i närheten befintliga örter.

Massarina macra n. sp.

M. peritheciis sparsis, ligno maxima parte infosis, nigroannulatis. globosis. c. 1 mm. in diam., vertice peridermate pustulatim elevato, adhaerente tectis, demum ostiolo subprominulis, contextu membranæ obscuro, impellucido; ascis cylindraceo clavatis, apice

subde truncatis, deorsum in stipitem breviusculum attenuatis, $400-525 \times 35-40 \mu$, paraphysibus gelatinosis, guttulatis, latit. c. 4μ obvallatis; sporidiis 8:nis, monostichis vel distichis, cylindricis, utrinque abrupte et obtuse acutatis, 4-ocularibus, loculis guttula maxima repletis, ultimis eorum quam medii $1-2 \mu$ longioribus, membrana solida, crassa, utrinque papilliformiter, ad septa triangulariter incrassata, non constricta præditis, perfecte hyalinis, obsolete et collapsis solum subfusciscentibus, $56-66 \times 17-20 \mu$, sæpissime $65 \times 18 \mu$, strato mucoso, medio sæpe velut septo dimidiato, $7-9 \mu$ lato cinctis. — In ramis mortuis corticatis *Aceris platanoidis* hæc species fructificatione elegantissima in Slottsbacken urbis Upsaliæ occurrit autumnò. — *A. Massaria inquinante* (Tode) Fr., cujus perithecia aliquando simul inveni, notis allatis plane planeque diversa. —

Denna synnerligen vackra art synes mig särdeles väl skild från förut beskrifna *Massaria*- och *Massarina*-arter. Från *Massaria inquinans*, som jag en gång påträffat tillsamman med densamma, skiljes den fullkomligt genom spörerna, som äro mindre och ständigt hyalina (endast då de äro gamla och sammanfallna erhålla de en något mörkare anstrykning); vidare äro spörernas ändceller föga längre än de båda mellersta, då de däremot hos *Massaria inquinans* kunna bli mer än dubbelt så långa.

Pyrenophora delicatula VESTERGE. (Jahreskatalog pro 1897 der Wiener kryptogamen Tauschverein. Wien 1897).

P. peritheciis in lana foliorum amphigenis eaque $\pm$ tectis, sparsis, punctiformibus, minutissimis, sphaeroideis, $100-150 \mu$ in diam., nigris, membrana tenui, distincte parenchymatica, cellulis subglobosis, c. 5μ in diam., vertice circum ostiolum setis rigidis $10-15$, subuliformibus, divergentibus, non vel parce septatis, atrofuscis, ad 60μ longis, $3-4 \mu$ latis cinc-

tis; partibus ceteris peritheciï hyphis longis, horizontaliter repentibus, pallide brunneis vel subhyalinis, c. 4—5 μ latis, distincte septatis præditis; ascis fusoido-oblongis, vertice coarctatis, rotundatis vel subobtruncatis, membrana sat crassa, manifesta, deorsum stipite brevi, ad 7 μ long. constanter suffultis, 60—70 $\times$ 13—17 μ ; paraphysibus ascos parum superantibus, filiformibus, 2 μ latis, continuis, hyalinis; sporidiis 8:nis, distichis, 17—22 $\times$ 6—8 μ , ellipsoideo-oblongis, typice inæquilateralibus vel parum curvulis, melleo-fuliginis, 3-septatis, ad septa leviter constrictis, loculo secundo vel binis mediis septo longitudinali divisus. — Hab. in foliis mortuis *Cerastii tomentosii* in horto botanico Upsaliensi vere. —

Hos öfriga *Pyrenophora*-arter täckas myceliet och perithecierna af epidermis, genom hvilken perithecierna slutligen mer eller mindre fullständigt fram-bryta. Hos ofvan beskrifna art äro de små för blotta ögat knappt skönjbara perithecierna fullkomligt ytliga i förhållande till epidermis, men ligga mer eller mindre insänkta i det ymniga stjärnludd, som betäcker bladets yta hos *Cerastium tomentosum*. Från peritheciernas nedre del utgå långa, om *appendiculi* hos en *Erysiphé* påminnande hyfer, som förlöpa horisontalt i bladluddet, hvarigenom perithecierna säkrare fasthållas vid sitt underlag. Hos denna art förefinnes alltså en tydlig tillpassning till substratets beskaffenhet.

Lophodermium Pæoniæ REHM n. sp. (in litt.)

L. apotheciis in maculis dealbatis longe lateque effusis, sparsis vel subgregariis, sæpe 2—6 confluentibus, typice ellipsoideis, rectis, 0,8—1 mm. longis, 0,4—0,5 mm. latis, atris, matrice nigrefacta, longitudinaliter striata arcte tectis, siccis concavis vel applanatis, linea longitudinali, labiis clausis formata dimidiatis, humectatis convexulis, per rimam latiusculam ellipsoideam hymenium roseum nudantibus, margine labiorum

crassiore, textura parenchymatica, fusca, cellulis globosis, minusculis, c. 4—6 μ in diam, in longitudinem apothecii $\pm$ distincte seriatis; ascis clavatis, apice lumine coarctato, rotundatis, deorsum in stiptem ad 10 μ longum sensim attenuatis, 65—80 $\times$ 8 μ ; sporidiis stiptatis, filiformibus, rectis vel subrectis, ascos pedicello excepto subæquantibus, continuis, hyalinis, 55—65 $\times$ 1,5 μ ; paraphysibus numerosis, filiformibus, ascos æquantibus vel parum superantibus, apice valde uncinatis, hyalinis, continuis, eguttulatis. — Hab. in caulibus aridis *Paonia officinalis*, Eriks paroc. Bro Gotlandiæ, mense Julii fructificans. — "A *Lophoderm. herbarum* (FR.) FÜCK., cui affinis, præcipue propter ascorum minutiam diversa." (REHM).

***Metasphæria corticola* (FÜCK.) SACC. f. *Rubi occidentalis*.**

M. ascis peridermate nigricante velut clipeo tectis, vix papillatis, demum vertice subprominulis; ascis 75—95 $\times$ 7—9 μ , aparaphysatis, fasciculatis, cylindricis, breve stiptatis—subsessilibus, apice rotundatis, non incrassatis; sporidiis 13—16 $\times$ 5—7 μ , 8:nis, oblique monostichis, cylindræco-oblongis, utrinque rotundatis, distinctissime 3-septatis, sæpissime ad septum medium constrictis, eguttulatis, hyalinis. — Hab. in sarmentis *Rubi occidentalis* horti botanici Upsaliensis. —

Afviker från den typiska formen genom kortare asci och sporer, hvilka senare vid midt-septum äro något insnörda, men stämmer i öfrigt väl. — Som synonym till *Metasphæria corticola* anses numera *M. lejustega* (ELL.) SACC. och *M. cinerea* (FÜCK.) SACC. (Jämf. BERLESE Icones I p. 129. —)

***Clypeosphæria mamillana* (FR.) LAMB., Syn. Cl. *Notarisii* FÜCK.**

Efter jämförelse mellan i Upsala botan. museum befintliga talrika exemplar, däribland E. FRIES' origi-

nalexemplar till *Sphaeria mamillana* FR. och DE NOTARIS' till *Sphaeria clypeiformis* D. NOT. (af FÜCKEL ändrades namnet i Symb. Mycol p. 107 till *Clypeosphæria Notarisii*), anser jag i likhet med BERLESE (Icones I p. 27) ofvanstående bägge namn såsom synonymer. BERLESE bibehåller emellertid för arten namnet *Clypeosphæria Notarisii* FÜCK., då däremot enligt min åsikt namnet *Clypeosphæria mamillana* (FR.) afgjort äger prioritet. *Sphaeria mamillana*, redan förut beskrifven af FRIES i Kunze, Mycol. Hefte II, finnes upptagen i Systema Mycol. II, som utkom 1822, under det att namnet *Cl. Notarisii* förekommer först i FÜCKELS Symbolæ 1869, och äfven namnet *Sphaeria clypeiformis* D. NOT. är publicerad åtskilliga år efter det friesiska, nämligen i *Micromycetes italici novi vel minus cogniti*, som (enl. SACCARDOS Sylloge I p. XV) utkom åren 1838—56. Då både *Cl. Notarisii* och *Cl. mamillana* finnas beskrifna efter nutida fordringar i den mykologiska litteraturen (Jämf. SACC. Syll. II p. 90—91, WINTER, Die Pilze II p. 563¹), finnes intet skäl att bibehålla det förra namnet, utan måste detsamma ge vika för det af E. FRIES gifna namnet *mamillana*.

Jag har insamlat den ifrågavarande arten på torra grenar af *Cornus alba* i stadsträdgården vid Upsala.

¹) SACCARDO anmärker vid *Cl. mamillana*: "An satis diversa a *Cl. Notarisii*?; certe *Sphaeria mamillana* in Moug. & Nestl., Stirp. Vog-Rhen ad illam spectat" och WINTER: "Es ist mir nicht möglich diese Art (*Cl. mamillana*) genügend scharf von der vorhergehenden (*Cl. Notarisii*) zu unterscheiden". — I SACCARDOS Sylloge II finnes *Cl. mamillana* beskrifven under 3 eller, enl. BERLESE, ej mindre än 6 olika namn, näml.: *Cl. Notarisii* FÜCK., *Cl. mamillana* (FR.) LAMB., *Cl. limitata* FÜCK., *Kalmusia dealbata* SACC., *K. hemitapha* (B. & BR.) SACC., *K. hypotephra* (B. & BR.) SACC. — Hvad *K. dealbata* angår försvaras dock dess själfständighet af F. TOGNINI i Seconda contribuzione alla micologia toscana pag. 7 (Atti del inst. bot. Pavia): "... nella *Cl. Notarisii* i peritheci, depressi radialmente, trovansi isolati al di sotto di uno stroma clipeiforme, mentre nella *K. dealbata* sono raggruppati sotto uno stroma ed allongati nel senso del raggio".

Leptosphaeria Millefolii (Fuck.) Auersw.

För att om möjligt utröna, hvad som egentligen bör förstås med detta namn, hvarom synes råda tämligen osäkra åsikter inom den mykologiska litteraturen, har jag företagit en närmare undersökning och kommit till följande resultat: hvad som benämnts *L. Millefolii* utgöres, enligt min åsikt, dels af *L. dolioloides* (AWD.) KARST., dels af *L. derasa* (BERK. & BR.) AWD, då dessa förekomma på *Achillea Millefolium*.

Leptosphaeria Millefolii beskrefs af FÜCKEL i Symb. Mycol., Nachtr. III p. 20. WINTER i Die Pilze I p. 484 beskriver arten utförligare efter originalexemplar, men förklarar: "Ich zweifle, dass diese Art von der vorigen (*L. dolioloides*) specifisch getrennt werden kann, jedenfalls steht sie ihr sehr nahe". Jämför man de bägge diagnoserna, skall man också finna, att de i hufvudsak sammanfalla. Bägge synas öfverensstämma i fråga om perithecier och asci; sporerna beskrivas hos *L. dolioloides* bl. a. "mit 7—10 Querwänden, die 4 Zelle schwach verdickt, 35—40 μ long, 3,5 μ dick;" hos *L. Millefolii* "9- oder 10-Zellig, die 4 oder 5 Zelle dicker, 42—48 μ lang, 4 μ dick." — Någon skillnad synes alltså här föreligga i fråga om sporernas längd; jag har dock på exemplar af *L. dolioloides* från Gotland funnit sporerna 40—60 $\times$ 3—5 μ ; KARSTEN uppger, som afven WINTER anmärker, sporernas längd ända till 65 μ , REHM till 45 μ . Själf har jag icke haft tillgång till något originalexemplar af *L. Millefolii*; hvad jag däremot vet, är att hvad jag sett i herbarier under detta namn icke af mig kan skiljas från *L. dolioloides*, liksom ock, att jag flera gånger funnit *L. dolioloides* på *Achillea Millefolium*.

På ett helt annat sätt än af WINTER har *L. Millefolii* uppfattats af v. NIESSL och nu senast, på grund af dennes i Fungi Europæi 2239 utdelade exemplar, af BERLESE, som efter detta exemplar afbil-

dar och beskrifver *L. Millefolii* i Icones fung. I pag. 83; tab. LXXIV fig. 3¹). NISSL identifierade med *L. Millefolii* en af honom funnen art, om hvilken han anmärker i F. Eur.: "Vorstehende Art habe ich vor dem Erscheinen des 3 Nachtr. von Fuckels Symbolæ brieflich und auf Exsiccaten als *L. mesomorpha* n. sp. bezeichnet. Herr Dr. Winter fand sie vor Jahren auch an *Centaurea* bei Leipzig".

Denna af NISSL under namn af *L. Millefolii* utdelade och af BERLESE afbildade art, som visar sig väl skild från *L. dolioloides*, måste jag emellertid identifiera med *L. derasa* (B. & Br.) Awd. på grund af beskrifning och jämförelse med exemplar af denna art i Kunze, Fungi selecti 72 och REHM, Ascomyceten 383 liksom ock med exemplar, som jag insamlat på Gotland på *Inula salicina*. *L. derasa* utmärker sig bl. a. genom endast 6—7-septerade sporer och måtten har jag funnit å alla exemplaren fullt öfverensstämmande:

å NISSL'S *L. Millefolii*: a. 88—105 × 12—14 μ ;
spor. 40—47 × 4—5 μ ;

å *L. derasa*: a. 80—103 × 13—15 μ ; spor.
41—47 × 4—5 μ ;

Jag har ansett ofvanstående detaljer nödvändiga för att rättfärdiga min åsikt, att *L. Millefolii* (FUCK.) såsom själfständig art ej vidare bör förekomma i den mykologiska litteraturen.

**Sphærostilbe gracilipes TUL., Syn. Nectria
granuligera STARB.**

Denna art är iakttagen af STARBÄCK på *Orchidé-*korgar i botaniska trädgårdens växthus i Upsala och beskrifves i Hedwigia 1892 p. 308 under namn af *Nectria granuligera*. Jag har emellertid funnit, att conidie-stadiet till samma f. n. särdeles ymnigt uppträdande art utgöres af en *Stilbum*, som förekommer

¹) *L. dolioloides* uppgifves af BERLESE l. c. äfven förekomma på *Achillea Millefolium*.

samtidigt, mest isolerad, mera sällan inblandad med de på ett stroma-liknande underlag hopade perithecierna. Nämnade *Stilbum* är till formen knappnäslig med ett högst 2 mm. långt skaft och ett köttfärgadt rödaktigt hufvud. Skaftet är bildadt af en kompakt massa af långa och raka, tätt hopplimmade, smala hyfer, som fortsatta upp i hufvudet och bilda dettas inre och större del. Ofvanpå detta inre lager följer å hufvudet en zon af tätt ställda, enkla eller något greniga, hyalina conidiebarare, och därutanpå är ytan betäckt af ett mer eller mindre tjockt, möjligt lager af conidier. Dessa äro hyalina, af växlande storlek och form, mest ovala eller äggformiga, omkring 5 μ långa och 2 μ breda. Jag har iakttagit, att å denna *Stilbum*-form hufvudena slutligen affalla eller vanligen böjas ned mot substratets yta, synbarligen till följd af den alltjämt ökade conidie-massans tyngd. Conidierna öfvergå då på substratet och äga där förmågan att (tydligt genom knoppning) föröka sig, så att de slutligen bilda *Tubercularia*-liknande hopar, ur hvilka perithecierna eller nya *Stilbum*-stadier sedermera utveckla sig. Perithecierna äro på ytan beströdda med ljusare prickar, som utgöra lamningar af conidiestadiet (jmf. STARB. l. c.) och i hvilka conidierna ännu kunna upptäckas. — Genom kultur af sporer i ölvört-gelatin har jag på 2 månader lyckats få fram *Stilbum*-stadiet; skaften blefvo här förgrenade, tydligt beroende på den rikliga näringen.

Ifrågavarande svamp har sålunda 3 olika utvecklingsstadier:

- 1) det *Stilbum*-liknande conidiestadiet,
- 2) det *Tubercularia*-liknande „
- 3) *ascus*-stadiet. —

Om man endast iakttagit det 2:a och 3:e stadiet, är det klart, att man måste föra arten till släktet *Nectria*; på grund af sambandet med *Stilbum* hör

den dock till *Sphaerostilbe*, och arten har synts mig identisk med *Sph. gracilipes* TUL.

Therrya gallica SACC. & PENZ.

Denna representant för det monotypiska och tämligen fristående slaktet *Therrya* SACC. har jag funnit på torra, ännu kvarsittande, yngre tallgrenar på Upsala slottsbacke. Enligt Sacc. Syll. II pag. 358 är arten förut endast funnen "in cortice læviore Pini aqua diu immerso Malesherbes (Loiret) Galliæ". Till den ursprungliga beskrifningen vill jag vidfoga följande:

Sporerna äro vanligen något bågböjda, till formen smalt lansettlika och afsmalna åt båda ändar i en till 20 μ lång, rak eller något böjd cilie, i början osepterade med 8—15 *nucleoli*, slutligen med omkring 10 tvärsepta. Perithecierna äro tillplattade med mer eller mindre cirkelrund omkrets, ända till 2 mm. i diameter. De hafva en korkartad konsistens och visa en mörk, ogenomskinlig, otvdylligt cellig struktur samt sakna egentlig mynning. På ett yngre utvecklingsstadium, då perithecierna ännu äro täckta af det yttersta barklagret, synes visserligen ibland en papillformad upphöjning, men då de äro fullt utvecklade och genombryta barklagret, är den öfre ytan plan, och sporerna tyckas bli fria genom att ifrågavarande yta småningom upplöses och bortnötas. — Sporsäckarnas dimensioner äro 140—160 $\times$ 11—14 μ ; sporernas utan cilier 72—80 $\times$ 4—5 μ ; med cilier 110—120 $\times$ 4—5 μ . —

Slaktet *Therrya* synes mig stå på gränsen mellan ordningarna *Sphaeriaceæ* och *Dothideaceæ*. Till det yttre likna nämligen perithecierna, hvilka som nämnt sakna *ostiolum* fullkomligt stromat hos en *Dothideaceæ*, men bestå till sitt inre af en kompakt, gråhvit massa utan spår af de för *Dothideaceæ* utmärkande "perithecie-liknande håligheter".

Om sporeernas variabilitet hos en del Sphærelloider.

Vid undersökning af arter, tillhörande *Mycosphærella* och andra till gruppen *Sphærelloideæ* i det Niessl-Winterska systemet hörande släkten, har jag ofta gjort den iakttagelsen, att en del af dithörande arter äga en tämligen stor variationsförmåga ifråga om sporeernas storlek och delvis äfven form; detsamma gäller om asci, fast i mindre grad. Nämnade förhållande vill jag här endast belysa genom några exempel och skall för korthetens skull blott hålla mig till sporeerna.

Mycosphærella på *Pteris aquilina*.

På torra blad af *Pteris* förekommer om sommaren allmänt en *Mycosphærella*, som, såvidt jag kunnat finna, till det yttre alltid bibehåller samma utseende. Perithecierna äro punktlika (o. 100 μ i diam.), spridda på bladets öfversida eller mer eller mindre tydligt ordnade i rader utefter bladflikarnas sidonerver. Denna *Mycosphærella* har jag undersökt från skilda lokaler och funnit en stor växling i sporeernas storlek:

1. *Exemplar från Bro, Gotland*: spor. (19—)25—34 $\times$ 3—4 μ ; vanl. 28 μ långa.
2. *Exemplar från Lummelunda, Gotland*: spor. 10—13 $\times$ 3 μ ; nästan raka.
3. E. FRIES' original exemplar till *Sphaeria aquilina*: spor. 30—35 $\times$ 3—4 μ !
4. *Myc. aquilina* ex Italia leg. Marcucci: spor. 16—18 $\times$ 5 μ ; korta och breda.
5. *M. aquilina* Rehm. Asc. 443: spor. 15—20 $\times$ 3 μ . —

I litteraturen finnas beskrifna följande makroskopiskt lika arter: *M. Pteridis* (DESM.) SCHROET. (spor. 24—34 $\times$ 3—4,5); *M. aquilina* (FR.) SCHROET. (spor. 8—9 $\times$ 2,3); *M. indistincta* (PECK) och *M. Pteridis v. infera* KARST. Angående dessa hänvisar jag till beskrifningarna hos SACCARDO, WINTER och SCHROETER.

Utaf de af mig undersökta exemplaren synas n:o 1 och n:o 3 stämma med *M. Pteridis* och n:o 2 närmast med *M. aquilina* eller *M. Pteridis v. infera*. — Då emellertid en sådan växling här synes råda, månne det icke är lämpligast att betrakta alltsamman som en art, *M. aquilina* (Fr.) SCHROET., till det yttre konstant lika, men med till storleken varierande asci och sporer?; ty om man i detta fall anser sig ha att göra med skilda arter, hvar bör då gränsen dragas mellan dessa? —

Mycosphaerella cinerascens (FUCK.) på torra blad af *Sorbus succica* från Skälsö, Gotland. — Stämmer makroskopiskt fullkomligt med FUCKELS original exemplar (på *Sorbus Aria* sterilt), i herb. E. FRIES, men sporer, som af WINTER efter undersökning af original exemplar uppgifvas vara $9-10 \times 3 \mu$, äro å mitt exemplar $14-19 \times 4-5 \mu$.

Mycosphaerella topographica (SACC. & SPEG.), som förekommer på *Sorbus torminalis* och *Aucuparia*, uppgifves ha sporer, som äro $28-30 \times 3,5-4 \mu$; men ex. i REHM. ASCOM. 739 ha, enligt WINTER, sporer, som äro $18-20 \times 3 \mu$. På ex. å *Sorbus Aucuparia* (Helvet. saxon., Königstein leg. W. KRIEGER) har jag funnit sporer, som äro $22-24 \times 3-3,5 \mu$.

Didymella vexata SACC. — En tämligen utpräglad dimorfism synes råda hos sporer, och man kan af dessa urskilja tvenne hufvudtyper, mellan hvilka öfvergångar dock icke saknas. Hos den ena formen äro sporer, som äro omvänt äggrunda (i förhållande till ascus-basen) eller nästan cylindriska, tämligen korta och breda, $16-21 \times 8-10 \mu$, så att längden förhåller sig till bredden som 2:1 eller 3:1; hos den andra formen äro de i det närmaste lansettlika och i bågge ändarna mer tillspetsade samt kunna nå en längd af ända till 29μ och en bredd af $7-8 \mu$, så att förhållandet mellan längd och bredd här blir ungefär 4-5:1. Vanligen äro i en och samma

ascus sporerna af samma slag. Sporerna uppgifvas af SACCARDO vara $25-27 \times 14-16 \mu$ och af REHM $25-30 \times 10 \mu$. —

Liknande uppgifter om olikhet i sporernas storlek hos arter af denna grupp anträffar man på flera ställen i litteraturen. Se t. ex. WINTER, Die Pilze under *Sphaerella Pulsatillæ* (LASCH.) AWD. och *Sph. millegrana* COOKE! Då sålunda en del Sphaerelloideer i nämnda afseende synas variera mer än vanligen är fallet hos pyrenomyceterna, tyckes mig, att man här ej kan tilldela sporer och asci en fullt så viktig rol som eljes vid artbegränsningen, och att uppställandet af olika arter endast på grund af sporernas och säckarnas olika storlek, eller en ringa afvikelse i formen, då i öfrigt öfverensstämmelse råder, här mindre än eljes bör anses äga berättigande. Måhända kan man uti ifrågavarande variabilitet spåra en pågående artbildning, och finna, att en del af dessa heterospora arter (eller *formkomplexer*) i nämnda hänseende ännu icke hunnit bli så konstanta som ascomyceterna vanligen äro, eller kanske rättare, att vissa af hithörande former stå i begrepp att uppdelas sig i flera enheter, hvilka kunna tänkas i en framtid blifva fixerade.

Till sist meddelas här nedan lokaler för en del af mig insamlade ascomyceter, hvarvid jag dock f. n. vill inskränka mig endast till för vårt land nya arter.

Cenangium acicolum (FUCK.) REHM. — Ascis 75—95 $\times$ 10—12 μ , spor. 12—15 $\times$ 4—5 μ .

In acubus putrescentibus *Pini*, Bro Gotlandiæ.

Diaporthe (Chorostate) Betuli (PERS.) WINT. — Ascis 50—60 $\times$ 8—9 μ ; spor. 14—16 $\times$ 3—4 μ .

In ramis mortuis corticatis *Carpini Betuli*, Karolinaparken Upsaliæ.

Diaporthe (Euporthe) orthoceras (FR.) NITS. — Ascis 40—50 × 7—8 μ ; spor. 11—13 × 3—4 μ .

In caulibus putribus *Cichorii Intybi* Eriks par. Bro Gotlandiæ.

Diaporthe (Tetrastaga) Spina FÜCK. — Ascis 35—45 × 13—15 μ ; spor. 18—20 × 3—4 μ .

In ramulis siccis *Salicis cineræ*, Ljugarn Gotlandiæ.

Diatrypella Tocciana D. NOT. — Ascis p. sp. 100—125 × 12 μ ; spor. 5—7 × 1 μ .

In ramis *Alni* exsiccatis Upsaliæ.

Didymella vexata SACC. — Ascis 100—125 × 30 μ ; spor. 16—29 × 7—10 μ , hyalinis.

In ramulis mortuis *Corni albæ* Upsaliæ.

Didymosphæria brunneola NIESSL f. *sarmentorum* NIESSL. — Ascis 60—80 × 6—8 μ ; spor. 7—12 × 5 μ .

In sarmentis exsiccatis *Humuli Lupuli*, Gamla Hulte par. Endre Gotlandiæ.

Dothidella Philadelphii KARST. — Ascis 50—70 × 12—14 μ ; spor. 24—26 × 6—8 μ .

In ramulis mortuis corticatis *Philadelphii coronarii* in horto botanico Upsaliæ.

Fenestella bipapillata (TUL.) SACC. — Ascis 170—200 × 17—18 μ ; spor. 35—38 × 14—15 μ . Pulchra et distincta species. —

In ramis corticatis *Carpini Betuli* Karolinaparken Upsaliæ.

Fenestella princeps TUL. — Spor. 38—56 × 16—21 μ .

In ramis corticatis *Cratægi* et *Aceris* Upsaliæ haud rara.

Hysterographium Rehmianum SACC. — Spor. 35—40 × 13—14 μ .

In ramis abiegnis *Sorbys* par. Bro Gotlandiæ

Leptosphæria anceps SACC. — Ascis 50—75 × 8 μ ; spor. 16—19 × 3,5—4,5 μ . —

In ramulis vivis *Ribis Grossulariæ* Eriks par. Bro.
Leptosphaeria derasa (BERK. & BR.) AWD. — Ascis
 80—103 × 13—15 μ ; spor. 41—47 × 4—5 μ .

In caulibus exsiccatis *Inulæ salicinæ* Ytlings par.
 Bro Gotlandiæ.

Leptosphaeria eustoma (FR.) SACC. f. *parvula* NIESSL.
 — Ascis 60—65 × 10—12 μ ; spor. 18—21 × 4
 —5 μ . —

In foliis siccis *Iridis Pseudacori* Wallstena Got-
 landiæ.

Leptosphaeria Rusci (WALLR.) SACC. — Ascis 70
 —80 × 8—10 μ ; spor. 16—20 × 4—5 μ .

In cladodiis exsiccatis *Rusci aculeati* Upsaliæ et
 Wisby in hortis botanicis.

Leptosphaeria Salviæ PASS. — Ascis 100—125 ×
 13 μ ; spor. 40—50 × 6—7 μ , flavescenti-viridibus,
 7—9—11-septatis, loculis binis vel altero ex mediis
 subinflatis; peritheciis sparsis, subgregariis vel 4—5
 basi connatis.

In ramis siccis *Lavandulæ Spicæ* Eriks par. Bro
 Gotlandiæ.

Lophiotrema massarioides SACC. — Ascis 150—
 200 × 22—25 μ ; spor. 35—47 × 7—10 μ .

In ramis subputrescentibus *Salicis cineræ* Eriks
 par. Bro Gotlandiæ.

Lophiotrema semiliberum (DESM.) SACC. — Ascis
 100—125 × 13—15 μ ; spor. 30—40 × 4—7 μ .

In culmis putridis *Secalis cerealis* Bro Gotlandiæ.

Mollisia Polytrichi REHM. — Ascis 30—40 ×
 6—8 μ ; spor. 7—8 × 3 μ .

In setis *Polytrichi stricti* Bro Gotlandiæ.

Mollisia pulveracea (FUCK.) REHM. — Ascis 35—
 45 × 8—9 μ ; spor. 10—12 × 2—2,5 μ .

In caulibus siccis *Spireæ Ulmarie* Bro Gotlandiæ.

Mycospharella cinerascens FUCK. — Ascis 40—60
 × 8—10 μ ; spor. 14—19 × 4—5 μ .

In foliis dejectis *Sorbi succicæ* Skalsö Gotlandiæ.

Mycosphærella lineolata (DESM.) D. NOT. — Ascis 32—42 × 10 μ ; spor. 10—14 × 4 μ .

In foliis exsiccatis *Cladii Marisci* Wallstena Gotlandiæ.

Mycosphærella Stellarinearum (RABH.?) KARST. — Ascis 50—65 × 15—19 μ ; spor. 16—22 × 5—6 μ .

In foliis putrescentibus *Gypsophila fastigiata* Lummelundsbruk Gotlandiæ. — Stämmer väl med ex. från Spetsbergen, bestämda af KARSTEN, i Upsala bot. museum. *Sphæria Stellarinearum* i Rabh., Fungi europæi n. 448 innehåller endast en *Rhabdospora*.

Ophiobolus Cesatianus (MONT.) SACC. — Ascis 110—135 × 8—10 μ , 4-sporis.

In caulibus siccis *Hyperici perforati* Bro Gotlandiæ.

Ophiobolus tenellus (AUERSW.) SACC. — Ascis 140—150 × 5 μ .

In caulibus siccis *Hyperici perforati* Bro Gotlandiæ.

Pleospora Gilleliana SACC. — Ascis 140—150 × 13—14 μ ; spor. 25—28 × 10—11 μ .

In ramulis mortuis *Ulicis europæi* et *Sarothamni scoparii* Etebols par. Lummelunda Gotlandiæ.

Pleospora orbicularis AUERSW. — Ascis 120—140 × 23—26 μ ; spor. 25—35 × 10—12 μ .

In ramulis *Berberidis vulgaris* Upsaliæ.

Pseudovalsa Berkeleyi (TUL.) SACC. — Ascis 220 × 40 μ ; spor. 24—28 × 13—14 μ .

In ramulis *Ulm*i Upsaliæ.

Pyrenopeziza compressula REHM Disc. p. 618. — Ascis 43—60 × 6 μ ; spor. 8—13 × 2—3 μ .

In caulibus exsiccatis *Potentillæ argenteæ*, Bro et *Potentillæ reptantis*, Lokrume Gotlandiæ.

Pyrenopeziza Lycopi REHM. — Ascis 70—80 × 8—10 μ ; spor. 9—12 × 4 μ .

In caulibus putrescentibus *Trichera arvensis* Bro Gotlandiæ.

Rosellinia abietina FUECK. — Ascis 115—125 × 9—10 μ ; spor. 13—17 × 8—9 μ .

In ramis pineis Bro Gotlandiæ.

Rosellinia obliquata (SOMMERF.) SACC. — Peritheciis 330—420 μ in diam.; ascis 125—140 $\times$ 7—8 μ ; spor. 10—12 $\times$ 7 μ .

In strobilis *Pini silvestris* dejectis Duss par. Bro rarissime.

Schizoxylon Berkeleyanum (DUR. & LÉV.) REHM. — Ascis 275 $\times$ 9; spor. articulis 7—10 $\times$ 2 μ . —

In caulibus siccis *Cynanchi Vincetoxici* Bro et *Globulariæ vulgaris* Wisby Gotlandiæ.

Sordaria discospora (AWD.) NIESSL. — Ascis 80—100 $\times$ 10—12 μ ; spor. 12—14 $\times$ 11 μ .

In fimo equino, Bro Gotlandiæ.

Sporormia pulchella HANSEN. — Ascis 100—110 $\times$ 10—11 μ ; spor. 17—20 $\times$ 5—6 μ .

In fimo vaccino Wisby.

Venturia chlorospora (CESATI) KARST. — Ascis 50—65 $\times$ 9—10 μ ; spor. 15—17 $\times$ 6—7 μ .

In foliis siccis *Fraxini excelsioris* Qvie par. Bro Gotlandiæ.

2. Stud. H. HESSELMAN redogjorde för sina under sommaren utförda studier öfver skärgårdsvegetationen i Roslagen. Dennas sammansättning skulle hufvudsakligen bero på endozoisk fröspridning förmedelst foglar.

3. Kand. E. HEMMENDORFF visade ett ovanligt stort exemplar af *Lycoperdon Bovista*.

Om vegetativ embryobildning hos flertalet Alchemillor och den förklaring öfver formbeständigheten inom släktet, som densamma innebär.

Af S. MURBECK.

(Föregående meddelande).

I en uppsats i Botaniska Notiser 1895 (sidd. 264—66) framhöll jag den förunderliga formbeständighet som utmärker de talrika typer man i senare tid urskilt inom släktet *Alchemilla* och antydde derstädes också att densamma hade sina särskilda orsaker. Dessa, för hvilka jag redogjorde under en utflykt som Lunds Botaniska Förening företog i slutet af maj 1895, hufvudsakligen i syfte att studera det i fråga varande släktet, förklarade jag mig emellertid i nämnde uppsats först senare komma att närmare behandla. Jag ville nämligen dels afvakta utslaget af några under sommaren 1894 i gång satta kulturförsök medelst frösädd dels också göra iakttagelser öfver det sätt hvarpå embryobildningen försigginge. En längre vistelse i främmande länder har hittills hindrat mig från undersökningar i sistnämnda riktning, men då resultaten af odlingsförsöken redan föreligga och utgöra ett tillräckligt bevis för riktigheten af min uppfattning beträffande orsaken till formernas märkvärdiga konstans, vill jag här, på grund af sakens intresse, lemna ett kort meddelande om de gjorda iakttagelserna och de slutsatser som af dem kunna dragas.

Under min tjenstgöring vid K. Vetenskaps-Akademien botaniska trädgård Bergielund, åren 1892—93, föranleddes jag af vissa omständigheter till undersökningar öfver den sexuella reproduktionsförmågan dels hos de i Stockholms-trakten spontant uppträdande Alchemillorna dels hos de i nämnde trädgård odlade arterna *A. alpina* L. och *A. glabra* (DC.) POIR. Det befanns dervid att produktionen af befruktnings-

dugligt pollen hos flertalet af dessa typer var fullständigt undertryckt och hos de öfriga i ytterlig grad reducerad, men att i trots här af fruktsättningen hos samtliga undersökta former alltid var mycket riklig. Under åren 1894 och 1895 fortsattes undersökningarna dels å en stor mängd skånska lokaler dels öfver några i Lunds botaniska trädgård odlade arter och utsträcktes slutligen också till herbarie-material från olika delar af Europa. Resultatet blef följande: Vissa arter, t. ex. *A. alpina* L., *A. sericata* REICHB.¹⁾, *A. pubescens* LAM., *A. vestita* (BUS.) MURB., utveckla aldrig ett enda befruktningsdugligt pollenkorn, utan antherernas inre är fyllt med en svartaktig desorganiserad cellmassa. Hos andra, t. ex. *A. pastoralis* BUS., *A. suberenata* BUS., *A. acutangula* BUS., *A. alpestris* SCHMIDT, kan man efter undersökning af ett större antal individ träffa ett sådant hos hvilket ett par antherer i en eller annan blomma genom sin betydligare storlek afvika från de öfriga; undersöker man en sådan anther under mikroskopet, så finner man inmängda bland massan af forkrympta svartgröna pollenceller, enstaka, mångdubbelt större, protoplasmafyllda, gråaktiga pollenkor, af hvilka åtminstone en del kunna betraktas som normala. Det bör dock härvid märkas att antalet af sådana korn, jämfördt med mängden af embryofylla frön hos samtliga individ af de nämnda arterna, är ytterligt ringa, samt att det aldrig lyckats mig att konstatera närvaron af pollenkor å dessa arters märke, trots det att sådant, till följd af märkesytans jämnhet, mycket väl skulle låtit sig göra redan med hjälp af en god loupe. Tusentals blommor af alla ofvan omnämnda arter hafva i sådant syfte omsorgsfullt granskats. Blott hos en enda af de arter jag hittills undersökt, den orienta-

¹⁾ J. DÖRFLER Herbarium Normale nr 3030.

liska *A. speciosa* Bus.¹⁾), som utmärker sig genom jämförelsevis stora och lifligt färgade blommor samt relativt långa ståndare, hvilkas knappar mot slutet af anthesen komma i beröring med märket, frambringas en rikligare mängd normalt pollen, och här finner man också hurusom sådant vid slutet af blomningen ofta nog adhererar vid märkenas yta. Att denna art eger en rik fruktsättning är således mindre underligt. Men hvar skall förklaringen finnas till det faktum att embryobildningen genomgående är lika rik ej blott hos de typer der pollenproduktionen är ytterligt reducerad, utan ock hos alla dem (*A. alpina* etc.) om hvilka jag är berättigad att påstå att de inom hela sitt utbredningsområde icke utveckla ett enda befruktningsdugligt pollenkorn? Försiggår embryobildningen hos alla dessa typer utan att en befruktning kommer till stånd? Det har redan nämnts att produktionen af normalt pollen hos *A. pastoralis* och de till samma kategori som denna hörande typerna är alltför ringa i förhållande till summan af frön som hos dem frambringas, och jag är desto mer förvissad om riktigheten af denna uppskattning som en öfverföring af frömjöl till pollensterila individ af samma eller andra arter hvarken försiggår genom vinden eller genom insekter. Vi vilja dock anse nämnda beräkning inexakt och antaga mängden af normalt pollen tillräcklig för fröbildningen ej blott hos nämnda typer, utan ock hos de absolut pollensterila arterna *A. alpina*, *A. pubescens* etc., hvilka åtminstone i vissa trakter uppträda i sällskap med de andra. Beträffande de i Lunds botaniska trädgård närmare studerade *A. alpina*, *A. sericata* etc., hos hvilka likaledes ej ett enda pollenkorn kommer till full utveckling, vilja vi räkna med den möjlighe-

¹⁾ Odlat i Lunds och Upsala botan. trädg., i den senare under benämningen *A. acutiloba* STEV. (vid mitt besök derstädes i juli 1893).

ten att de samt och synnerligen befruktats af den derstädes odlade, pollenproducerande *A. speciosa*. Om embryobildningen vore en följd af befruktning med andra arters pollen, skulle naturligtvis sådant gifva sig tydligt tillkänna hos afkomman. För att pröfva denna den enda tänkbara möjligheten för en befruktning, sådde jag i Lunds botaniska trädgård sommaren 1894 i rymliga krukor en stor mängd frön af ett flertal Alchemillor, deribland äfven följande icke pollenproducerande och från hvarandra morfologiskt vidt skilda arter: *A. alpina*, *A. sericata*, *A. glabra*, *A. pubescens*. Af de tre förstnämnda, som alla högst betydligt avvika från *A. speciosa*, voro fröna hemtade från i trädgården odlade exemplar. Hösten 1895 kunde så mycket konstateras att de från en och samma art härstammande talrika plantorna med hänsyn till det vegetativa systemet fullständigt öfverensstämde sinsemellan. Af hvarje art utplanterades nu mellan 10 och 20 individ på fritt land, och vid min återkomst till Lund i augusti 1897, då hela samlingen stod i full utveckling, kunde en jämförelse med respektiva moderplantor företagas äfven med hänsyn till blomman och frukt. Det visade sig då att afkomman genomgående och i de minsta detaljer stämde öfverens med respektive moderväxter; ej ett spår till variation hos densamma fanns att konstatera och framför allt ej ett tecken till närmande åt *A. speciosa* eller någon annan art som kunde tänkas hafva aflemnat pollen. Resultatet var ej öfverraskande. Genom studier i naturen, på platser der endast pollensterila former uppträda, var jag längesedan öfvertygad att en embryobildning orsakad af andra Alchemillors pollen icke var möjlig. Jag tvekar derföre icke att här med full bestämdhet påstå att embryobildningen hos de talrika nord- och medel-europeiska Alchemillorna försiggår utan att en befruktning kommer till stånd.

Det nämnda förhållandet är ej blott från morfologisk-biologisk, utan ock från systematikerns synpunkt af intresse. Så vidt min egen erfarenhet sträcker sig, är den formbeständighet som utmärker de talrika europeiska Alchemillorna nästan enastående. Man kan på platser der en eller flere typer ymnigt uppträda granska tusentals individ af hvardera utan att märka andra skiljaktigheter än sådana som direkt framkallats af vexlingar i markens fuktighet och öfriga beskaffenhet, bestrålningens intensitet o. s. v., och äfven vid jämförelse med material från vidt skilda trakter af en typs utbredningsområde är en variation i egentlig mening nästan aldrig märkbar. Då inom de flesta polymorfa släkten typerna förhålla sig på ett helt annat sätt, söker man ovilkorligen efter en särskild förklaring till formbeständigheten inom släktet *Alchemilla*. En sådan är ju lätt funnen: Orsaken till Alchemillornas stora konstans ligger deri att embryobildningen hos dem är en vegetativ process och deri att fröet med den derur uppväxta plantan följaktligen är att betrakta som en afläggare från moderväxten.

Det är min afsigt att framdeles söka utforska de närmare detaljerna vid embryots utbildning. Måhanda kan jag då också blifva i tillfälle att yttra mig om ett annat, för närvarande dunkelt spörsmål, huru den nu rådande polymorfismen inom släktet en gång kommit till stånd. Härför erfordras emellertid en noggrann kannedom om formernas geografiska utbredning, hvilkens vinnande i sin ordning är beroende af det intresse som från den botaniska allmänheten kommer släktet till del.

Smärre notiser.

Vetenskapsakademien d. 10 nov. Till införande i akademiens skrifter antogos följande afhandlingar: 1. Die Flechten der ersten Regnell'schen Expedition. I. Die Gattung *Pyxine* (Fr.) NYL., af d:r G. O. MALME; 2. Om en *Ceramium*-form från Gotland, ett bidrag till hafsalgernas biologi, af prof. F. R. KJELLMAN; 3. Zur Morphologie und Biologie einzelliger Algen, af aman. KNUT BOHLIN; 4. Ueber die Transpiration der Halophyten, af kand. O. ROSENBERG.

Profession i växtbiologi i Upsala. Grosshandlare FRANS KEMPE i Stockholm har d. 6 nov. 1897 skänkt Upsala Universitet 150000 kr. för att möjliggöra upprättandet vid detsamma af en e. o. profession i växtbiologi med villkor att till dess förste innehafvare utnämnes doc. lektorn vid Ultuna landbruksinstitut dr. A. N. LUNDSTRÖM.

Anslag. Styrelsen för Lars Hiertas Minne har d. 28 nov. beviljat ett anslag af 7000 kr. för utförande af en hydrologisk undersökning af norra atlantens öfre rörliga vattenlager.

Hos **Frans Svanström & Co**
Stockholm Myntgatan 1.

kan erhållas:

Grått blompressningspapper format	350×445 mm.	Pris pr ris	3,—
Hvitt	"	"	"
Herbariepapper N:o 8, hvit färgton	360×445 "	"	10,—
" " " 11, blå	240×400 "	"	4,—
" " " 13, hvit	285×465 "	"	7,50
	285×465 "	"	9,75

Obs De båda sistnämnda sorterna användas vid Riksmusei Botaniska afdelning.

Innehåll.

Botaniska sektionen af naturvetenskapliga sällskapet i Upsala, s. 253.

MURBECK, S., Om vegetativ embryobildning hos flertalet Alchemillor och den förklaring öfver formbeständigheten inom släktet, som densamma innebär, s. 273.

TOLF, R., Förteckning öfver parasitsvampar, iakttagne i trakten kring Jönköping, s. 237.

Literaturofversigt s. 252.

Smärre notiser s. 278.